



KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Školitelský posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Kritika íránského režimu za vlády Rezá Šáha a Mohammada Rezá Šáha ve vybraných dílech Bozorga Alaviho a Samada Behrangího

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Ema Toušková

Autor posudku: Zuzana Křihová

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	velmi dobře
Způsob práce/metodologie	dobře
Naplnění zadání	velmi dobře
Práce s prameny a odbornou literaturou	dobře
Stylistická úroveň a struktura práce	velmi dobře
Formální náležitosti (jazyková správnost, citace, odkazy, bibliografie)	dobře

Slovní hodnocení:

V práci bakalantka zkoumá angažované psaní a prvky sociální kritiky ve vybraných povídkách dvou íránských autorů. Ačkoliv se autorce práce podařilo celkem zdařile popsat historicko-sociální pozadí zkoumaného období (30.-60. léta 20. století v Íránu), práce postrádá jasné metodologické ukotvení i zevrubnější rozbor teoretických konceptů, na nichž bakalantka zakládá svůj literární výzkum, což se odráží v celkovém vyznění práce i jejích závěrech.

Jednu z hlavních slabín práce lze spatřovat již v samotném úvodu, jehož nedostatky předznamenávají následné tápání, kterak téma uchopit a zpracovat. Úvod obsahuje v podstatě jen stručný popis jednotlivých kapitol. Cíl práce není příliš jasně definován, konkrétněji je rozveden až v druhé kapitole práce, což působí přinejmenším nekonceptně. Metodologie je velmi slabá, není vůbec zřejmé, jakým způsobem hodlá autorka téma prozkoumávat. Nejsou uvedena teoretická východiska práce, zcela chybí stav bádání a další literatura k tématu, či alespoň naznak diskuse k tématu tak exponovanému, jako je „angažovanost“ literatury. Bakalantka v úvodu taktéž

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.



KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

nezohledňuje, že povídky obou autorů od sebe dělí takřka třicet let a dva režimy (pouze u povídek uvádí rok vydání) ani to, že se od sebe vybrané povídky žánrově odlišují.

Práce je rozčleněna na historicko-literární a analytickou část. Z kapitoly věnující se historickému pozadí událostí je zjevné, že toto historické období bakalantku velmi zajímá a dobře se s ním obeznámila. Dojem ovšem kazí terminologická nedůslednost, zejména užívání pojmů, které jsou vysvětleny nedostatečně či vůbec, např. užití sociologického termínu „inteligence“, jednoho ze tří témat, které autorka pokládá za klíčové z hlediska formování iránského literárního prostředí, aniž by jasně vysvětlila, proč by tomu tak mělo být. Bakalantka s termínem pracuje tak, jako by se jednalo o běžně užívané označení sociální vrstvy, tedy bez naznačení jakýchkoli konotací či ideologických kontextů a souvislostí.

Poněkud zbytečný prostor je věnován „zrodu moderní perské literatury“ v části literární, na úkor hlubšího ponoru do koncepcí angažovaného psaní. To je uváděno pouze v kontextu perské literatury a náhledem jediného autora, Kamrana Talattofova, o jehož socio-literární pojetí vývoje moderní perské prózy se autorka opírá. Popis Talattofovy koncepce je velmi stručný, místy dosti zavádějící. Opět chybí kritičtější komparativní přístup, srovnání s jinými koncepty, zároveň i literaturou neangažovanou a alespoň nástin literárněteoretických diskusí a polemik. Nabízí se mimo jiné prozkoumání strategií angažovaného psaní, tendenčnosti, aktivizace čtenáře i autorů, popis nástrojů propagandy jak režimní, tak autorské a v případě Alavího i Behrangího i hlubší analýza jejich ideologických afilací a následném vlivu na psaní. Jelikož se od sebe díla obou autorů žánrově liší (v případě Alavího povídky čistě realistické, u Behrangího alegorie na způsob bajek), očekávala bych alespoň minimální rozbor, jaké formální prostředky užívají autoři k uchopení a zachycení kritiky společenských nešvarů. To vše by bylo možné využít v analytické části, v níž lze alespoň vyzdvihnout zdařilé překlady i rozbor ukázek. Téma má v každém případě potenciál širšího rozvedení.

Závěrečné shrnutí se omezuje na konstatování reflexe třídní nerovnosti a nutnosti vzpoury ve zkoumaných dílech, ve stručnosti se konstatuje, že díla obou autorů odpovídají Talattofově definici „angažovaného psaní“. Kromě toho, že byli oba autoři angažovanými tvůrci dle Talattofovy definice, se však celkově dovídáme velmi málo o strategiích angažovaného psaní, vlivu represivního systému na literární prostředí, cenzuře, dopadech na autory i čtenáře. U tak exponovaných autorů též chybí prozkoumání čtenářské recepce a odkazu analyzovaných děl.

Po formální stránce práce trpí řadou nedostatků a vyžadovala by zevrubnou jazykovou úpravu v češtině i perské transkripci. Chybí poznámka k transkripci, transkripční pravidla jsou sice do určité míry dodržována, řada výrazů je ale přepsána chybně, anebo se lze setkat se stejnými výrazy v několika variantách. Korekturu vyžadují ezáfety (např. setár-e sorch, jinde naopak správně setáre-je sorch), dlouhé samohlásky (Árání namísto Arání, Enzeli namísto Enzelí, Iskandáří namísto Eskandarí...) a přepis samohlásek



**KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU**
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

obecně - nejednotnost či chyby v zápisu samohlásek – qase místo qese, někde arabizované Muhammad (Muhammad i Mohammad Rezá Šáh), jinde Mohammad (Mosadeq), dále např. Mosedeq i Mossadeq. Do očí bijící je podivné skloňování vlastních jmen (např. skloňování Mohammada Rezy Šáha, autorka užívá např. v genitivu Mohammada Rezá Šáha) – tento paskvil se dostal dokonce i do názvu práce. Poznámky pod čarou je rovněž nutno zkorigovat, zkontrolovat tečky za uvedením stran v poznámkách pod čarou. Problematické je i užívání české gramatiky, zejména ve vlastních názvech (např. Perská Socialistická Strana), v perské chyby takřka systematicky (Džebhe-je Mellí, jinde ale *Hezb-e komúníst-e írán*).

Po stylistické stránce práce není špatná, bakalantka píše dobře a poutavě, příště je ale jednoznačně třeba vyhradit si na rozvržení a psaní práce mnohem více času a také časovou rezervu, co se zpětné vazby týče. Obecně lze konstatovat, že ačkoliv práce obsahuje některé zdařilé pasáže v analytické části, vyžaduje zevrubnou úpravu po stránce formální, zejména ale přepracování teoretické i metodologické základny.

Otázky k rozpravě:

Literární prostředí v Íránu od 50. let 20. století až do revoluce r. 1979 je v práci popisováno jako silně společensky angažované, a to ve prospěch změny režimu. V práci se hovoří o angažované literatuře jako o dominantním proudu literatury či též o „hnutí“ angažované literatury.

- Znamená to tedy, že většinu literární produkce tohoto období tvořila takto definovaná literární díla? Jak se k tomu stavěla oficiální cenzura?

- Proč se domníváte, že je správné užití termínu „hnutí“ ve spojení s angažovanou literaturou?

- Pokud se jedná o hnutí, spojuje angažované autory např. nějaký manifest?

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji dobře.²

V Praze dne 25. 8. 2022

² Pokud práci doporučujete k obhajobě, zvolte současně známku. Pokud práci nedoporučujete k obhajobě, známka se nevyplňuje.



KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Zuzana Kříhová

.....
podpis